

INTERJÚ VALOVITS EMILLEL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

1956 úgy él a köztudatban, mint fővárosi esemény. A Sztálin-szobor ledöntése, a rádió ostroma vagy épp a Kossuth téri vérengzés mind a forradalom és szabadságharc egy-egy emblemikus eseménye, fontos azonban hangsúlyozni, hogy az első sortűzek nem a fővárosban dördültek – és sajnos a továbbiakban is került sor értelmetlen vérontásra vidéken. Elég, ha csupán a mosonmagyaróvári eseményekre gondolunk. Ezekon kívül is azonban számos érdekes és izgalmas esemény történt Budapesten kívül, s a projekt célja, hogy ezekkel megismertesse a tanulókat. Érdemes az adott tanintézmény 1956-os múltját kutatni, esetleg ha ilyen nincs, akkor egy környékbeli nagyváros forradalmát és szabadságharcát megvizsgálni. A foglalkozás keretében különféle információforrásokkal dolgoznak a diákok, s mindezt egy honlapon vagy kézzel fogható kiállításon összegezhetik iskolájuk többi tanulója számára.

Nevelési célok:

A tanuló átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja. Megismeri és elítéli a totális kommunista diktatúra emberiség elleni bűneit. Átérti a forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak a sorsát, szolidáris velük. Belátja, hogy a szovjet megszállás és a kommunista diktatúra a lakosságot szabadságjogaiban korlátozta. A jogfosztások következményeként számosan emigrációba kényszerültek, amely az ország szempontjából veszteségként értelmezhető.

Felismeri a szovjet megszállás és az ebből fakadó korlátozott állami szuverenitás következményeit. Megérti, hogy Magyarországnak 1956-ban a rendkívül kedvezőtlen nemzetközi helyzetben, az erőegyensúlyra épülő politikai viszonyrendszerben nem sikerült kiszakadnia a szovjet tömbből. Felismeri, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc jelenlegi demokratikus rendünk egyik talpköve. Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Fogalmak: Független Kiszabadpárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, besúgó hálózat, ügynök, egypártrendszer, pártállam, reakció, koncepciók, perek, kulák, szövetkezet, beszolgáltatás, iparosítás, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció.

Személyek: Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Topográfia: az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei, Mosonmagyaróvár.

Kronológia: 1956. október 23. (a forradalom kirobbanása), 1956. október 28. (a forradalom győzelme), 1956. november 4. (szovjet támadás indul Magyarország ellen).

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Egyéni tanulói kutatómunka
- Az összegyűlt anyag megbeszélése
- Rendszerezés
- Az összegyűlt anyag megjelenítése, láthatóvá tétele (honlap, paraván, iskolai tárlat stb.)

A tananyagegységet **jegyadás és szóbeli értékelés** is zárhatja.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. A foglalkozás előkészítése az órán

Házi feladat az órát megelőzően: Kinek mi az első szó, ami eszébe jut 1956 kapcsán? (Menjünk egy kört az osztályteremben, amelynek során mindenki kimondja az első asszociációját. Nem gond, ha egy kifejezés vagy szókapcsolat többször fordul elő!)

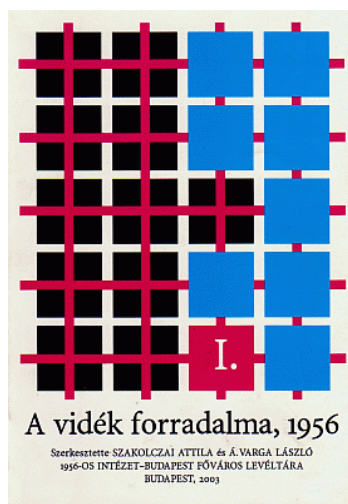
Nézzük meg közösen a Valovits Emillel készült interjút!

Beszélgessünk róla, milyen előzetes tudással rendelkeznek a tanulók! Kinek mit meséltek otthon az idősebb rokonok 1956-ról? Van-e a családban történet a forradalommal és a szabadságharcral kapcsolatban?

III. A foglalkozás projektmunkában

Nézzünk utána, mi történt a választott településen 1956-ban!

Ehhez először is könyvtározni érdemes - vagyis **adatot gyűjteni**. Az alábbi kiadvány hasznos lehet ezzel kapcsolatban:

Az alábbi internetes oldalak jó kiindulási alapot biztosítanak a kutatómunka kezdetén:

Vidéki sortüzekről és konfliktusokról összefoglaló tanulmányok:

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/sortuzek_1956a/

<http://tortenelemportal.hu/2009/10/1956-oktober-26-kegyetlen-sortuzek-videken/>

http://konfliktuskutato.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=320:1956-sortuezek-es-lincselek-videken&catid=39:dka-hatter&Itemid=203

Vidéki sortüzek időrendben:

http://epa.oszk.hu/02100/02176/00002/pdf/RTF_16_025-032.pdf

Néhány vidéki eseményről:

http://www.rev.hu/ords/f?p=600:2:::::P2_PAGE_URI:kiadvanyok/vidék_56

Néhány város esetében már elkészült egy-egy összefoglaló munka – pl. Esztergom:

<http://mek.oszk.hu/02200/02240/02240.htm>

Érdekes kuriózumokra is bukkanhatunk a világhálót böngészve:

http://www.archivnet.hu/politika/voros_vince_kisgazdaparti_politikus_1956os_szerepvallalasa.html?oldal=6

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Próbáljunk meg minél több korabeli fotót összegyűjteni nyilvános internetes oldalakról (pl. Fortepan.hu) illetve adhatunk a tanulóknak is olyan feladatot, hogy keressenek otthon régi képeket. Nem feltétlenül kell ezeket behozniuk az iskolába, jó minőségű fényképeket készíthetnek róluk a telefonjuk segítségével!

Készíthetnek interjúkat idős rokonokkal, ismerősökkel! Használhatják a telefonjukat a rögzítéshez, de bizonyos részletei be is gépelhetők. (Lásd: emlekpontok.hu – itt egyébként érdemes keresni is, hátha akad interjú, mely a településhez köthető.)

Keressenek a könyvtárban, esetleg levéltárban vonatkozó cikkeket!

Vizsgálják meg, volt-e változás a település köztereiben, jelképeiben 1956-ban!

Vác – 1956-ban (Kép forrása: egykor.hu)

A foglalkozás keretében különféle információforrásokkal dolgoztak a diákok, s mindezt egy honlapon vagy kézzel fogható kiállításon összegezhetik iskolájuk többi tanulója számára. Javaslat: Projekt előkészítése 1 óra, kutatómunka 1 hét, gyűjtött anyag feldolgozása 1 hét. Értékelés módja: jegyadás (projekt) szaktárgyi esetleg osztályfőnöki/igazgatói dicséret

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.